

BABOK ANALYST

Podręcznik Użytkownika

Wersja 1.8.1

Luty 2026

*Narzędzie do profesjonalnej analizy biznesowej
zgodne ze standardem BABOK® v3*

Spis Treści

1. Wprowadzenie

- 1.1 Czym jest BABOK ANALYST?
- 1.2 Dla kogo jest to narzędzie?
- 1.3 Kluczowe cechy i możliwości
- 1.4 Framework BABOK® v3

2. Wymagania i Przygotowanie

- 2.1 Wymagania systemowe
- 2.2 Konfiguracja agenta AI
- 2.3 Checklist przed rozpoczęciem

3. Szybki Start — Pierwsze Kroki

- 3.1 Tworzenie nowego projektu
- 3.2 Zapisywanie i wznawianie projektu
- 3.3 Jak odpowiadać na pytania agenta
- 3.4 Zatwierdzanie i odrzucanie etapów

4. Proces Analizy — 8 Etapów

- 4.1 Etap 1: Inicjalizacja Projektu i Mapa Interesariuszy
- 4.2 Etap 2: Analiza Stanu Obecnego (AS-IS)
- 4.3 Etap 3: Analiza Domeny Problemowej
- 4.4 Etap 4: Definicja Wymagań Rozwiązań
- 4.5 Etap 5: Projekt Stanu Docelowego (TO-BE)
- 4.6 Etap 6: Analiza Luk i Harmonogram Wdrożenia
- 4.7 Etap 7: Ocena Ryzyka i Strategia Mitygacji
- 4.8 Etap 8: Biznesplan i Model ROI

5. Interfejs Poleceń — Pełna Referencja

- 5.1 Polecenia zarządzania projektem
- 5.2 Polecenia zarządzania etapami
- 5.3 Polecenia dokumentów
- 5.4 Polecenia analizy
- 5.5 Polecenia współpracy

6. Struktura Projektu i Plików

- 6.1 Zalecana struktura folderów
- 6.2 Konwencja nazewnictwa plików
- 6.3 Wersjonowanie dokumentów
- 6.4 Bezpieczeństwo i kontrola dostępu

7. Tryby Pracy Agenta

7.1 Tryb głębszej analizy (Deep Analysis)

7.2 Tryb standardowy

7.3 Tryb szybki (Rapid Mode)

8. Dziennik Projektu (Project Journal)

9. Najlepsze Praktyki i Wskazówki

10. Rozwiązywanie Problemów (FAQ)

11. Bezpieczeństwo i Prywatność

12. Szacunkowy Czas Realizacji

13. Słowniczek Pojęć

1. Wprowadzenie

1.1 Czym jest BABOK ANALYST?

BABOK ANALYST to zaawansowane narzędzie wspomagające analizę biznesową dla projektów IT, oparte na międzynarodowym standardzie BABOK® v3 (Business Analysis Body of Knowledge) opracowanym przez International Institute of Business Analysis (IIBA).

Narzędzie działa jako inteligentny agent AI, który prowadzi użytkownika przez kompleksowy, 8-etapowy proces analizy biznesowej — odinicjalizacji projektu, przez mapowanie procesów, definicję wymagań, aż po biznesplan z modelem zwrotu z inwestycji (ROI).

Agent wykorzystuje model współpracy „human-in-the-loop” — oznacza to, że żaden etap nie jest finalizowany bez wyraźnego zatwierdzenia przez człowieka. Agent zadaje pytania sekwencyjnie, analizuje odpowiedzi, generuje profesjonalną dokumentację i oczekuje validacji na każdym kroku.

1.2 Dla kogo jest to narzędzie?

BABOK ANALYST został zaprojektowany dla:

- Analityków biznesowych prowadzących projekty IT w firmach średniej wielkości
- Kierowników projektów odpowiedzialnych za wdrożenia systemów informatycznych
- Kadry zarządzającej (CEO, CFO) potrzebującej uzasadnienia biznesowego inwestycji IT
- Konsultantów IT pracujących z firmami z sektora produkcji, dystrybucji i usług
- Firm o przychodach €10–100M i zatrudnieniu 50–500 pracowników

1.3 Kluczowe cechy i możliwości

- Specjalizacja branżowa:
 - Produkcja, dystrybucja, usługi — sektor mid-market
 - Regulacje UE/międzynarodowe: GDPR, e-fakturowanie, sprawozdawczość finansowa
- Inteligentny proces analizy:
 - 8 etapów zgodnych z BABOK® v3
 - Adaptacyjna głębokość analizy — automatyczny wybór trybu AI
 - Pytania zadawane sekwencyjnie z potwierdzeniem każdej odpowiedzi
- Profesjonalna dokumentacja:
 - Automatyczne generowanie dokumentów Markdown na każdym etapie
 - Eksport do DOCX i PDF za pomocą CLI
 - Matryca RACI, rejestr ryzyk, RTM (Requirements Traceability Matrix)
- Zarządzanie projektem:
 - Unikalny identyfikator projektu (BABOK-YYYYMMDD-XXXX)
 - Dziennik projektu (Journal) z pełną historią zmian

- Zapis i wznowienie projektu w dowolnym momencie

1.4 Framework BABOK® v3

BABOK® (Business Analysis Body of Knowledge) to międzynarodowy standard analizy biznesowej opracowany przez IIBA. Definiuje zbiór praktyk, technik i kompetencji wymaganych do skutecznej analizy biznesowej. BABOK ANALYST adaptuje ten framework do kontekstu firm mid-market, upraszczając formalizmy przy zachowaniu rygoru analitycznego.

Wykorzystywane obszary wiedzy BABOK® v3:

- Business Analysis Planning and Monitoring — planowanie i kontrola analizy
- Elicitation and Collaboration — pozyskiwanie i walidacja informacji
- Requirements Life Cycle Management — zarządzanie cyklem życia wymagań
- Strategy Analysis — analiza strategiczna
- Requirements Analysis and Design Definition — analiza wymagań i definicja rozwiązań
- Solution Evaluation — ocena rozwiązań

2. Wymagania i Przygotowanie

2.1 Wymagania systemowe

Aby korzystać z BABOK ANALYST, potrzebujesz:

- Dostęp do platformy AI obsługującej system prompt (np. Claude.ai, API Anthropic, Gemini)
- Przeglądarka internetowa lub narzędzie API
- Opcjonalnie: Node.js (v18+) do korzystania z narzędzia wiersza poleceń (CLI)
- Opcjonalnie: VS Code z GitHub Copilot do pracy w środowisku IDE

2.2 Konfiguracja agenta AI

Krok 1: Przygotowanie system promptu

Skopiuj pełną zawartość pliku BABOK_Agent_System_Prompt.md i wklej ją do instrukcji projektu (Project Instructions / System Prompt) w wybranej platformie AI. Plik ten zawiera wszystkie instrukcje, szablony i zachowania agenta.

Krok 2: Rozpoczęcie sesji

W nowej konwersacji wpisz polecenie BEGIN NEW PROJECT. Agent wygeneruje unikalny identyfikator projektu i rozpoczęcie etap 1.

Krok 3: Opcjonalna konfiguracja CLI

Jeśli chcesz korzystać z narzędzia wiersza poleceń do zarządzania projektami i eksportu dokumentów, zainstaluj CLI wchodząc do katalogu cli/ i uruchamiając npm install.

2.3 Checklist przed rozpoczęciem

Przed rozpoczęciem analizy upewnij się, że:

- Masz 30–45 minut nieprzerwanego czasu na etap 1
- Posiadasz podstawowe informacje o firmie (przychody, liczba pracowników, systemy IT)
- Znasz sponsora projektu (kto podejmuje decyzje budżetowe)
- Masz możliwość konsultacji z zespołami (Finanse, IT, Operacje)
- Załadowałeś system prompt agenta BABOK do swojego narzędzia AI
- Przeczytałeś niniejszy podręcznik i rozumiesz proces

3. Szybki Start — Pierwsze Kroki

3.1 Tworzenie nowego projektu

Aby rozpocząć nowy projekt analizy biznesowej, wpisz polecenie:

BEGIN NEW PROJECT

Agent wykona następujące działania:

- Wygeneruje unikalny identyfikator projektu w formacie BABOK-YYYYMMDD-XXXX
- Utworzy katalog projektu i plik dziennika (journal)
- Wyświetli potwierdzenie z danymi projektu
- Przejedzie do etapu 1: Inicjalizacja Projektu

Przykładowy wynik:

NEW PROJECT CREATED

Project ID: BABOK-20260208-M3R1

Created: 2026-02-08 10:30:00 UTC

Proceeding to Stage 1...

Zanotuj swój Project ID — będzie potrzebny do wznowienia projektu w przyszłości.

3.2 Zapisywanie i wznowianie projektu

Zapisywanie projektu (po zatwierdzeniu dowolnego etapu):

SAVE PROJECT

Wznowienie zapisanego projektu:

LOAD PROJECT BABOK-20260208-M3R1

Agent odczyta dziennik projektu, przywróci pełen kontekst (dane ze wszystkich zatwierdzonych etapów, decyzje, założenia) i wznowi pracę dokładnie w miejscu, w którym została przerwana.

3.3 Jak odpowiadać na pytania agenta

Agent zadaje pytania sekwencyjnie, po jednym na raz, z wyraźnym oznaczeniem numeru pytania (np. „Question 1/5”). Po każdej odpowiedzi agent krótko ją podsumuje i przejdzie do kolejnego pytania.

Format pytań agenta:

STAGE 1 - QUESTION 1/5

Category: Project Scope - Document Types

What types of documents are IN SCOPE for this project?

Please provide your answer. I will proceed to question 2/5 once you respond.

Zalecany sposób odpowiadania — jasno i konkretnie:

1. TAK - faktyry zakupowe i sprzedażowe
2. ERP: SAP Business One v10.0
3. Nie mamy DMS obecnie
4. KSeF deadline: 1 lipca 2026

Jeśli czegoś nie wiesz:

NIE WIEM - muszę sprawdzić z działem finansów

Jeśli chcesz przyspieszyć (tryb batch):

Skip questions

Polecenie „Skip questions” wyświetli wszystkie pozostałe pytania naraz, dzięki czemu możesz odpowiedzieć na nie hurtem.

3.4 Zatwierdzanie i odrzucanie etapów

Po zebraniu wszystkich odpowiedzi agent generuje kompletny dokument (deliverable) danego etapu. Przed przejściem dalej musisz go zatwierdzić lub odrzucić.

Akcja	Polecenie	Opis
Zatwierdzenie	Approve 1	Zatwierdza etap 1 i przechodzi do etapu 2
Odrzucenie	Reject 1 brak danych bazowych	Odrzuca z podaniem powodu — agent poprawi
Podgląd podsumowania	Summary 1	Wyświetla 1-stronicowe streszczenie wykonawcze
Podgląd szczegółów	Detail 1	Wyświetla pełną analizę
Weryfikacja kompletności	Validate 1	Sprawdza czy nic nie brakuje przed zatwierdzeniem

4. Proces Analizy — 8 Etapów

Proces BABOK ANALYST składa się z 8 kolejnych etapów. Każdy etap wymaga zatwierdzenia przez człowieka (Human Approval) przed przejściem do następnego. Etapy 3, 4, 6 i 8 automatycznie aktywują tryb głębokiej analizy (Deep Analysis Mode), który wykorzystuje najbardziej zaawansowane modele AI do krytycznych decyzji.

Schemat procesu:

- ETAP 1: Inicjalizacja Projektu → [ZATWIERDZENIE]
- ETAP 2: Analiza Stanu Obecnego (AS-IS) → [ZATWIERDZENIE]
- ETAP 3: Analiza Domeny Problemowej [DEEP] → [ZATWIERDZENIE]
- ETAP 4: Definicja Wymagań [DEEP] → [ZATWIERDZENIE]
- ETAP 5: Projekt Stanu Docelowego (TO-BE) → [ZATWIERDZENIE]
- ETAP 6: Analiza Luk i Harmonogram [DEEP] → [ZATWIERDZENIE]
- ETAP 7: Ocena Ryzyka → [ZATWIERDZENIE]
- ETAP 8: Biznesplan i ROI [DEEP] → [ZATWIERDZENIE]
- FINAŁ: Kompletny Pakiet Dokumentacji

4.1 Etap 1: Inicjalizacja Projektu i Mapa Interesariuszy

Obszar wiedzy BABOK: Business Analysis Planning and Monitoring, Elicitation and Collaboration

Tryb modelu: Standardowy

Szacowany czas: 30–45 minut pracy + 1–2 dni na zebranie danych

Cele etapu 1

- Wyjaśnienie zakresu i granic projektu
- Identyfikacja wszystkich interesariuszy i ich interesów
- Definicja kryteriów sukcesu (ilościowych i jakościowych)
- Ustanowienie planu komunikacji
- Dokumentacja założeń, zależności i ograniczeń

Przebieg etapu 1

Krok 1.1: Wyjaśnienie zakresu (Scope Clarification) — 5–6 pytań:

- O czym jest projekt? Opis problemu lub szansy biznesowej
- Jakie typy dokumentów/procesów są w zakresie?
- Jakie systemy IT są aktualnie używane? (ERP, księgowość, DMS)
- Jakie regulacje prawne mają znaczenie? (GDPR, e-fakturowanie, ISO)
- Jakie są terminy regulacyjne?
- Jaki jest szacunkowy budżet i harmonogram?

Krok 1.2: Identyfikacja interesariuszy — 3 pytania:

- Kto jest sponsorem, decydentem budżetowym, liderem biznesowym/IT?

- Czy istnieją dodatkowe grupy interesariuszy?
- Czy są zaangażowani interesariusze zewnętrzni (audytorzy, konsultanci)?

Krok 1.3: Definicja kryteriów sukcesu — 4 pytania:

- Jakie są obecne metryki bazowe (czas przetwarzania, koszty, błędy)?
- Jakie są realistyczne wartości docelowe?
- Jaki jest główny motywator projektu (#1)?
- Jakie są oczekiwania ROI (okres zwrotu, minimalna stopa zwrotu)?

Dokument wynikowy etapu 1

Plik: STAGE_01_Project_Initialization.md

Zawiera:

- Streszczenie wykonawcze (1 strona)
- Zakres projektu (w zakresie / poza zakresem)
- Rejestr interesariuszy z analizą zainteresowania i wpływu
- Matrycę RACI (Responsible, Accountable, Consulted, Informed)
- Kryteria sukcesu z wartościami bazowymi i docelowymi
- Wymagania regulacyjne
- Plan komunikacji
- Ograniczenia projektu (budżet, harmonogram, zasoby)
- Założenia i zależności
- Otwarte pytania i decyzje do podjęcia

4.2 Etap 2: Analiza Stanu Obecnego (AS-IS)

Obszar wiedzy BABOK: Strategy Analysis, Elicitation and Collaboration

Tryb modelu: Standardowy (z opcjonalną głęboką analizą dla złożonych wąskich gardeł)

Szacowany czas: 1–2 godziny pracy + 3–5 dni na zbieranie danych

Cele etapu 2

- Dokumentacja obecnych procesów biznesowych (mapy procesów AS-IS)
- Identyfikacja punktów bólu (pain points) i nieefektywności
- Zebranie metryk bazowych (czas, koszt, wolumen, wskaźniki błędów)
- Mapowanie krajobazu systemowego i przepływu danych
- Ustalenie ilościowej bazy kosztowej do obliczenia ROI w etapie 8

Przebieg etapu 2

Krok 2.1: Mapowanie procesów AS-IS — agent pyta o:

- Główne procesy do zmapowania (top 3–5 procesów krytycznych)
- Opis bieżącego przepływu pracy: kto inicjuje, jakie kroki, jakie systemy

- Warianty procesów (np. krajowe vs. międzynarodowe)
- Najczęstsze wyjątki i scenariusze błędów

Krok 2.2: Identyfikacja punktów bólu:

- Top 5 największych frustracji z obecnych procesów
- Obejścia (workarounds) stosowane przez pracowników
- Ograniczenia systemów IT
- Wpływ każdego problemu: czas stracony, częstotliwość, koszty

Krok 2.3: Zbieranie metryk bazowych:

- Metryki wolumenu (liczba transakcji/miesiąc, liczba użytkowników)
- Metryki czasu (średni czas procesów, cykl zatwierdzania)
- Metryki kosztów (godziny FTE, koszty systemów, koszty fizyczne)
- Metryki jakości (wskaźnik błędów, incydenty compliance)

Krok 2.4: Analiza systemów i przepływu danych:

- Jak dane przepływają między systemami? (ręcznie/API/plik/email)
- Problemy z jakością danych (duplikaty, niespójności)
- Dostęp i bezpieczeństwo danych

Dokument wynikowy etapu 2

Plik: STAGE_02_Current_State_Analysis.md

Zawiera: mapy procesów AS-IS, rejestr punktów bólu, metryki bazowe, analizę systemów, baza kosztowa, podsumowanie mocnych i słabych stron.

4.3 Etap 3: Analiza Domeny Problemowej

Obszar wiedzy BABOK: Strategy Analysis, Requirements Analysis and Design Definition

Tryb modelu: DEEP ANALYSIS MODE (automatyczny)

Szacowany czas: 45–60 minut pracy + 1–2 dni na walidację

Dlaczego tryb głębokiej analizy?

- Identyfikacja przyczyn źródłowych wymaga zaawansowanego rozumowania
- Priorytetyzacja obejmuje wieloczynnikowe podejmowanie decyzji
- Zależności między problemami mogą nie być oczywiste

Techniki analityczne stosowane w etapie 3

Analiza 5 Whys (5 Dlaczego):

Dla każdego krytycznego problemu agent wykonuje analizę „5 Dlaczego”, czyli wielopoziomowe pytanie „dlaczego to się dzieje?” aż do dotarcia do przyczyny źródłowej (root cause). Dzięki temu rozwiązuje przyczyny, a nie tylko objawy.

Diagram Ishikawy (Fishbone):

Dla top 3 problemów agent tworzy diagramy przyczynowo-skutkowe analizujące czynniki w 6 obszarach: Metody (procesy), Maszyny (systemy), Materiały (dane), Ludzie (umiejętności), Pomiar (metryki), Otoczenie (regulacje).

Macierz Impact-Effort (Wpływ-Wysiłek):

Wszystkie przyczyny źródłowe są umieszczane w macierzy 2x2: wysoki/niski wpływ vs. wysoki/niski wysiłek. Wynik: Quick Wins (szybkie zwycięstwa), Inicjatywy Strategiczne, Elementy do uzupełnienia, Elementy do odrzucenia.

Dokument wynikowy etapu 3

Plik: STAGE_03_Problem_Domain_Analysis.md

Zawiera: kategoryzację problemów, analizę przyczyn źródłowych, diagramy Ishikawy, macierz impact-effort, mapę zależności, zalecaną kolejność priorytetów.

4.4 Etap 4: Definicja Wymagań Rozwiązań

Obszar wiedzy BABOK: Requirements Analysis and Design Definition, Requirements Life Cycle Management

Tryb modelu: DEEP ANALYSIS MODE (automatyczny)

Szacowany czas: 2–3 godziny pracy + 3–5 dni na walidację z interesariuszami

Cele etapu 4

- Definicja wymagań funkcjonalnych (FR) adresujących przyczyny źródłowe z etapu 3
- Definicja wymagań niefunkcjonalnych (NFR): wydajność, bezpieczeństwo, dostępność
- Opracowanie user stories z kryteriami akceptacji
- Priorytetyzacja MoSCoW (Must/Should/Could/Won't)
- Budowa Macierzy Śledzenia Wymagań (RTM)
- Ustanowienie procesu kontroli zmian

Priorytetyzacja MoSCoW

Priorytet	Znaczenie	Opis
MUST	Obowiązkowe	Kluczowe dla uruchomienia. Projekt nie powiedzie się bez tego.
SHOULD	Ważne	Istotne, ale projekt może startować bez tego (faza 1+).
COULD	Pożądane	Miło mieć, ale nie krytyczne (backlog na przyszłość).
WON'T	Poza zakresem	Poza zakresem obecnego

		projektu.
--	--	-----------

Format user stories

US-001: Automatyczne rozpoznawanie faktur
 JAKO pracownik księgowości
 CHCĘ aby system automatycznie rozpoznawał dane z faktury
 PO TO ABY skrócić czas ręcznego wprowadzania danych

Kryteria akceptacji:

- AC-01: GIVEN faktura PDF WHEN przestana do systemu THEN dane wyodrębnione w <30s
- AC-02: GIVEN rozpoznane dane WHEN walidacja THEN dokładność >95%

Dokument wynikowy etapu 4

Plik: STAGE_04_Solution_Requirements.md

Zawiera: pełną listę FR i NFR, user stories z kryteriami akceptacji, macierz RTM, podsumowanie MoSCoW, proces kontroli zmian.

4.5 Etap 5: Projekt Stanu Docelowego (TO-BE)

Obszar wiedzy BABOK: Requirements Analysis and Design Definition

Tryb modelu: Standardowy (z głęboką analizą dla decyzji architektonicznych)

Szacowany czas: 1–2 godziny pracy + 2–3 dni na walidację techniczną

Cele etapu 5

- Zaprojektowanie architektury docelowej (adresującej wymagania MUST i SHOULD)
- Tworzenie map procesów TO-BE (zoptymalizowane przepływy)
- Definicja architektury integracji między systemami
- Projekt przepływu danych i modelu danych
- Porównanie projektu z wymaganiami (walidacja pokrycia)

Kluczowe decyzje w etapie 5

Decyzja	Opcje	Kryteria wyboru
Model wdrożenia	Chmura SaaS / IaaS / On-premise / Hybrydowy	Koszty, bezpieczeństwo, skalowalność
Podejście	Kup gotowe / Zbuduj / Hybrydowe	Czas, koszty, dopasowanie do wymagań
Integracja	API / Pliki / Zdarzenia	Dostępność API, wymagania czasu rzeczywistego

Dokument wynikowy etapu 5

Plik: STAGE_05_Future_State_Design.md

Zawiera: mapy procesów TO-BE, porównanie AS-IS vs. TO-BE, architekturę docelową, architekturę integracji, architekturę danych, pokrycie wymagań.

4.6 Etap 6: Analiza Luk i Harmonogram Wdrożenia

Obszar wiedzy BABOK: Strategy Analysis, Solution Evaluation

Tryb modelu: DEEP ANALYSIS MODE (automatyczny)

Szacowany czas: 1 godzina pracy + 1 dzień na validację

Cele etapu 6

- Systematyczne porównanie stanu AS-IS z projektem TO-BE (macierz luk)
- Definicja faz wdrożenia z jasnymi kamieniami milowymi
- Alokacja zasobów i szacowanie pracochłonności per faza
- Tworzenie planu zarządzania zmianą
- Definicja planu szkoleń
- Ustanowienie kryteriów uruchomienia produkcyjnego (go-live criteria)

Typowe fazy wdrożenia

Faza	Nazwa	Opis
Faza 0	Przygotowanie	Wybór dostawcy, konfiguracja środowisk, formowanie zespołu
Faza 1	Quick Wins + Rdzeń	Podstawowa funkcjonalność + szybkie zwycięstwa z etapu 3
Faza 2	Integracja + Automatyzacja	Integracje systemowe, automatyzacja procesów, migracja danych
Faza 3	Optymalizacja + Zaawansowane	Wymagania SHOULD, zaawansowane funkcje, tuning wydajności
Faza 4	Stabilizacja + Przekazanie	UAT, szkolenia, przygotowanie go-live, wsparcie hypercare

Dokument wynikowy etapu 6

Plik: STAGE_06_Gap_Analysis_Roadmap.md

Zawiera: macierz luk, fazy wdrożenia z kryteriami wejścia/wyjścia, plan zasobów, plan zarządzania zmianą, plan szkoleń, kryteria go-live.

4.7 Etap 7: Ocena Ryzyka i Strategia Mitygacji

Obszar wiedzy BABOK: Strategy Analysis, Business Analysis Planning and Monitoring

Tryb modelu: Standardowy (z głęboką analizą dla DPIA i złożonych scenariuszy ryzyka)

Szacowany czas: 45 minut pracy + 1 dzień na walidację

Kategorie ryzyk

Kategoria	Przykłady	Źródło identyfikacji
Techniczne	Złożoność integracji, ograniczenia API, jakość migracji danych	Etapy 5, 6
Organizacyjne	Opór użytkowników, utrata kluczowego interesariusza, scope creep	Etapy 1, 4, 6
Regulacyjne	Niedotrzymanie terminu, zmiana wymagań prawnych	Etap 1
Finansowe	Przekroczenie budżetu, zmiana cen dostawcy	Etapy 1, 5, 6
Zewnętrzne	Upadek dostawcy, zmiana warunków rynkowych	Etap 5

Strategie odpowiedzi na ryzyko

- Unikanie (Avoid) — zmiana podejścia aby wyeliminować ryzyko
- Transfer — przeniesienie ryzyka na stronę trzecią (dostawca, ubezpieczenie)
- Mitygacja (Mitigate) — redukcja prawdopodobieństwa lub wpływu
- Akceptacja (Accept) — uznanie ryzyka i przygotowanie planu awaryjnego

DPIA — Ocena Skutków dla Ochrony Danych

Jeśli projekt obejmuje przetwarzanie danych osobowych, agent przygotuje ocenę DPIA zgodnie z art. 35 RODO. DPIA jest obowiązkowa gdy: wykorzystywane są nowe technologie, przetwarzanie na dużą skalę, systematyczny monitoring osób.

Dokument wynikowy etapu 7

Plik: STAGE_07_Risk_Assessment.md

Zawiera: rejestr ryzyk, macierz priorytetyzacji, strategie mitygacji, DPIA (jeśli wymagana), plan monitorowania ryzyk, rekomendacja rezerwy budżetowej.

4.8 Etap 8: Biznesplan i Model ROI

Obszar wiedzy BABOK: Solution Evaluation, Strategy Analysis

Tryb modelu: DEEP ANALYSIS MODE (automatyczny)

Szacowany czas: 1–2 godziny pracy + 2–3 dni na walidację finansową

Cele etapu 8

- Kalkulacja całkowitego kosztu posiadania (TCO — Total Cost of Ownership)
- Kwantyfikacja oczekiwanych korzyści (oszczędności, przychody, redukcja ryzyka)
- Budowa modelu finansowego z NPV, IRR i okresem zwrotu
- Analiza wrażliwości (scenariusze najlepszy/oczekiwany/najgorszy)
- Porównanie opcji inwestycyjnych (jeśli rozważano kilka podejść)
- Sformułowanie rekomendacji wykonawczej

Kluczowe wskaźniki finansowe

Wskaźnik	Opis	Typowy benchmark
NPV (Net Present Value)	Wartość bieżąca netto przepływów pieniężnych	> 0
IRR (Internal Rate of Return)	Wewnętrzna stopa zwrotu	> WACC firmy (typowo 8–12%)
Okres zwrotu (Payback Period)	Czas do odzyskania inwestycji	< 18 miesięcy
ROI 3-letni	Zwrot z inwestycji w horyzoncie 3 lat	150–300% (branżowy benchmark)
Benefit-Cost Ratio	Stosunek korzyści do kosztów	> 1.5:1

Analiza wrażliwości

Agent tworzy 4 scenariusze: najlepszy (korzyści +20%, koszty -10%), oczekiwany (podstawowe założenia), najgorszy (korzyści -30%, koszty +20%, opóźnienie +3 mies.) oraz scenariusz opóźnienia. Ponadto wyznacza próg rentowności dla kluczowych parametrów.

Dokument wynikowy etapu 8

Plik: STAGE_08_Business_Case_ROI.md

Zawiera: TCO, kwantyfikację korzyści, model finansowy (NPV/IRR/Payback), analizę wrażliwości, porównanie opcji, rekomendację wykonawczą.

5. Interfejs Poleceń — Pełna Referencja

Agent reaguje na polecenia w stylu terminala. Polecenia nie rozróżniają wielkości liter. Poniżej pełna lista dostępnych poleceń z opisami.

5.1 Polecenia zarządzania projektem

Polecenie	Opis	Przykład
BEGIN NEW PROJECT	Tworzy nowy projekt z unikalnym ID	BEGIN NEW PROJECT
SAVE PROJECT	Zapisuje stan projektu (po zatwierdzeniu etapu)	SAVE PROJECT
LOAD PROJECT [id]	Wznawia zapisany projekt	LOAD PROJECT BABOK-20260208-M3R1
Pause	Wstrzymuje sesję (auto-zapis do dziennika)	Pause
Status	Pokazuje postęp we wszystkich 8 etapach	Status
Reset	Czyści dane i zaczyna od nowa (wymaga potwierdzenia)	Reset
Version	Wyświetla wersję agenta	Version

5.2 Polecenia zarządzania etapami

Polecenie	Opis	Przykład
Approve [N]	Zatwierdza etap N i przechodzi do następnego	Approve 1
Reject [N] [powód]	Odrzuca etap z wyjaśnieniem	Reject 2 brak danych bazowych
Skip to [N]	Przeskakuje do etapu (niezalecane, pokazuje ostrzeżenie)	Skip to 4
Regenerate [N]	Odbudowuje etap od zera	Regenerate 3
Validate [N]	Sprawdza kompletność przed zatwierdzeniem	Validate 1

5.3 Polecenia dokumentów

Polecenie	Opis	Przykład
Export [N]	Eksportuje deliverable etapu N	Export 1

Export all	Eksportuje wszystkie ukończone etapy	Export all
Summary [N]	Pokazuje tylko streszczenie wykonawcze	Summary 2
Detail [N]	Pokazuje pełną szczegółową analizę	Detail 2
Preview [N]	Podgląd tego co zostanie wygenerowane	Preview 3
Template [typ]	Pokazuje pusty szablon	Template stakeholder_register
MAKE DOCX (CLI)	Generuje profesjonalne pliki DOCX	babok make docx BABOK-20260208-XXXX
MAKE PDF (CLI)	Generuje pliki PDF	babok make pdf BABOK-20260208-XXXX

5.4 Polecenia analizy

Polecenie	Opis	Tryb modelu	Przykład
Deep analysis [temat]	Aktywuje głęboką analizę AI	Premium	Deep analysis vendor_selection
Quick check [zapytanie]	Szybkie zapytanie	Szybki	Quick check invoice_volume
Compare [A] [B]	Porównuje dwie opcje	Premium	Compare cloud on-premise
Calculate ROI [scenariusz]	Modelowanie finansowe	Premium	Calculate ROI full_automation

5.5 Polecenia współpracy i nawigacji pytań

Polecenie	Opis
Show assumptions	Lista wszystkich bieżących założeń
Show decisions	Lista wszystkich podjętych decyzji
Show risks	Lista wszystkich zidentyfikowanych ryzyk
Show requirements	Lista wszystkich wymagań (od etapu 4+)
Update [item_id]	Modyfikuje konkretny element (np. Update FR-015)
Next question	Przeskakuje do następnego pytania
Previous question	Wraca do poprzedniego pytania
Skip questions	Wyświetla wszystkie pozostałe pytania naraz (batch)

Workshop [N]	Tryb interaktywny z częstym wkładem człowieka
Async [N]	Tryb autonomiczny z minimalną interakcją

6. Struktura Projektu i Plików

6.1 Zalecana struktura folderów

Poniższa struktura folderów jest rekomendowana dla każdego projektu BABOK. Wszystkie placeholders [w nawiasach] należy zastąpić rzeczywistymi nazwami.

Folder	Zawartość
01_Project_Charter/	Karta projektu, rejestr interesariuszy, notatki z kickoffu
02_Current_State/	Analiza stanu obecnego, mapy procesów AS-IS, metryki bazowe
03_Problem_Analysis/	Diagramy Ishikawy, analiza przyczyn źródłowych, macierz impact-effort
04_Requirements/	Wymagania, user stories, use cases, wireramy, macierz RTM
05_Solution_Design/	Architektura TO-BE, diagramy, specyfikacje techniczne
06_Implementation_Planning/	Harmonogram Gantta, plan zasobów, plan zmian, plan szkoleń
07_Risk_Management/	Rejestr ryzyk, plany mitygacji, plany awaryjne
08_Business_Case/	Biznesplan, model finansowy, oferty dostawców
09_Vendor_Evaluation/	Dokument RFP, macierz porównawcza, notatki z demo (opcjonalnie)
10_Governance/	Protokoły spotkań, dzienniki decyzji i zmian
11_Compliance/	DPIA, dokumenty regulacyjne, opinie prawne (jeśli dotyczy)
12_Testing/	Plan testów, przypadki testowe, wyniki UAT
13_Training_Materials/	Podręczniki użytkownika, materiały szkoleniowe
14_Communication/	Newsletter, FAQ, archiwum komunikacji
FINAL_Documentation/	Skonsolidowana dokumentacja końcowa

6.2 Konwencja nazewnictwa plików

Format:

[NazwaDokumentu]_v[Major].[Minor]_[YYYY-MM-DD]_[Status].md

Przykład:

STAGE_04_Solution_Requirements_v1.0_2026-02-15_DRAFT.md
STAGE_04_Solution_Requirements_v1.1_2026-02-18 REVIEWED.md
STAGE_04_Solution_Requirements_v2.0_2026-02-20 APPROVED.md

Statusy:

- DRAFT — w trakcie prac
- REVIEWED — przejrzany przez interesariuszy
- APPROVED — formalnie zatwierdzony
- FINAL — wersja końcowa

6.3 Wersjonowanie dokumentów

Każdy dokument powinien mieć numer wersji. Zmiany major (np. v1 → v2) oznaczają istotne przeróbki po recenzji. Zmiany minor (np. v1.0 → v1.1) oznaczają drobne poprawki.

6.4 Bezpieczeństwo i kontrola dostępu

Folder	Poziom dostępu	Uzasadnienie
01_Project_Charter	Sponsor, BA, PM	Dokument karty projektu
04_Requirements	BA, Dev Team, Eksperci	Specyfikacje techniczne
08_Business_Case	CFO, Sponsor, BA	Dane finansowe — ograniczony dostęp
11_Compliance	Prawnik, Compliance, BA	Dokumenty prawne — ograniczony dostęp

 Zasada: jeśli folder zawiera dane finansowe, prawne lub wrażliwe dane osobowe → Ograniczony Dostęp

7. Tryby Pracy Agenta

BABOK ANALYST automatycznie dobiera poziom zaawansowania analizy AI w zależności od złożoności zadania. Użytkownik może też ręcznie aktywować konkretny tryb.

7.1 Tryb głębokiej analizy (Deep Analysis Mode)

Automatycznie aktywowany w etapach: 3, 4, 6, 8

Wyzwalacze ręczne:

- Polecenie: Deep analysis [temat]
- Decyzje krytyczne oznaczone przez użytkownika
- Konflikty między interesariuszami
- Nowe problemy nieobjęte standardowym frameworkm BABOK

Wskaźnik w rozmowie:

[DEEP ANALYSIS MODE ACTIVATED]
Model: Gemini Pro 3 / Claude Opus 4.6
Reasoning: [uzasadnienie]

7.2 Tryb standardowy (Standard Mode)

Domyślny tryb pracy. Używany do większości zadań analitycznych: dokumentacja wymagań, wywiady z interesariuszami, mapowanie procesów, standardowe procedury BABOK.

7.3 Tryb szybki (Rapid Mode)

Wyzwalacze:

- Formatowanie dokumentów
- Pobieranie informacji z poprzednich etapów
- Proste pytania wyjaśniające
- Wypełnianie szablonów
- Sprawdzanie list kontrolnych

8. Dziennik Projektu (Project Journal)

Każdy projekt BABOK utrzymuje plik dziennika (journal) w formacie JSON, który rejestruje każdą zmianę stanu. Dzięki temu możliwe jest wznowienie projektu dokładnie w miejscu przerwania.

Format identyfikatora projektu

BABOK-YYYYMMDD-XXXX

YYYYMMDD — data utworzenia projektu

XXXX — 4-znakowy losowy sufiks alfanumeryczny

Zdarzenia rejestrowane w dzienniku

Zdarzenie	Wyzwalacz	Rejestrowane dane
project_created	BEGIN NEW PROJECT	ID projektu, nazwa, znacznik czasu
stage_started	Wejście w nowy etap	Numer etapu, znacznik czasu
stage_completed	Wygenerowanie deliverable	Numer etapu, plik deliverable
stage_approved	Approve [N]	Numer etapu, znacznik czasu, zatwierdzający
stage_rejected	Reject [N]	Numer etapu, powód odrzucenia
project_saved	SAVE PROJECT	Pełna migawka stanu
project_loaded	LOAD PROJECT	ID projektu, etap wznowienia
decision_made	Decyzja kluczowa	ID decyzji, opis, uzasadnienie
assumption_added	Założenie agenta	ID założenia, opis, pewność

9. Najlepsze Praktyki i Wskazówki

Zalecenia (DO):

- Bądź konkretny — „średnio 50 faktur/miesiąc” jest lepsze niż „sporo”
- Czytaj sekcje streszczenia wykonawczego — szybki przegląd kluczowych wniosków
- Zatwierdzaj progresywnie — nie czekaj na perfekcję, iteruj
- Koryguj natychmiast — jeśli agent popełni błąd, popraw go od razu (CORRECTION:)
- Pytaj o wyjaśnienia — jeśli coś jest niejasne: „WHY did you conclude X?”
- Używaj Summary przed Approve — zawsze przejrzyj streszczenie przed zatwierdzeniem
- Regularnie eksportuj — nie czekaj do końca, używaj Export all po każdym zatwierdzeniu
- Używaj Workshop dla etapu 4 (wymagania) — wymaga dużo interakcji z interesariuszami
- Używaj Async dla etapu 2 (stan obecny) — agent może analizować dane samodzielnie

Przestrogi (DON'T):

- Nie zgaduj — jeśli nie wiesz, powiedz „NIE WIEM”
- Nie pomijaj pytań — każde pytanie agenta ma konkretny powód
- Nie zatwierdzaj na ślepo — przeczytaj dokument przed zatwierdzeniem
- Nie mieszaj etapów — dokończ jeden etap przed przejściem do następnego
- Nie używaj Deep Analysis do prostych pytań — zarezerwuj na krytyczne decyzje

10. Rozwiązywanie Problemów (FAQ)

Problem: Agent nie rozumie mojej odpowiedzi

Rozwiązańe: Przeformułuj bardziej szczegółowo. Zamiast „mamy dużo faktur” napisz „otrzymujemy średnio 450 faktur zakupowych miesięcznie”.

Problem: Agent pyta o coś, czego nie możemy określić teraz

Rozwiązańe: Napisz: „To pytanie wymaga decyzji zarządu. Zaznacz jako OPEN QUESTION i przejdźmy dalej.” Agent oznaczy to jako otwarte i wróci do tematu w późniejszym etapie.

Problem: Pomyliłem się w odpowiedzi kilka pytań temu

Rozwiązańe: Użyj CORRECTION w [Section X.Y]: [opis błędu i poprawka]. Agent cofnie się i poprawi.

Problem: Agent wygenerował zbyt techniczny dokument

Rozwiązańe: Napisz: „Simplify section [X] for non-technical audience.” Agent uprości język.

Problem: Chcę zmienić priorytet wymagania

Rozwiązańe: Napisz: „In Stage 4, change requirement FR-015 from MUST to SHOULD” z uzasadnieniem.

Problem: Nie pamiętam na jakim etapie jestem

Rozwiązańe: Użyj polecenia Status — agent pokaże postęp we wszystkich 8 etapach.

Problem: Chcę zmienić coś po zatwierdzeniu etapu

Rozwiązańe: Użyj Regenerate [N] aby odbudować etap, potem Update [sekcja] i ponowne Approve [N].

Problem: Polecenie nie działa

Rozwiązańe: Sprawdź pisownię. Polecenia nie rozróżniają wielkości liter, ale muszą być wpisane poprawnie.

11. Bezpieczeństwo i Prywatność

Dane, które agent NIE przechowuje:

- Hasła ani kluczy API
- Numerów kont bankowych klientów/dostawców
- Szczegółowych danych osobowych poza niezbędnymi do analizy

Dane, które agent MOŻE przechowywać:

- Strukturę organizacyjną (role, nie nazwiska — chyba że podane)
- Procesy biznesowe (przepływy pracy)
- Zagregowane metryki finansowe (nie szczegółowe transakcje)
- Nazwy systemów i narzędzi

Zgodność z regulacjami:

- GDPR — minimalizacja danych, prawo do usunięcia
- BABOK® Code of Conduct
- Zasady ISO 27001 (dokumentacja procesów)

Po zakończeniu projektu możesz usunąć konwersację z platformy AI, a pliki .md zachować lokalnie.

12. Szacunkowy Czas Realizacji

Etap	Czas pracy z agentem	Czas na konsultacje	Łącznie
Etap 1: Inicjalizacja	30–45 min	1–2 dni	1–2 dni
Etap 2: Stan obecny (AS-IS)	1–2 godz.	3–5 dni	1 tydzień
Etap 3: Analiza problemów	45–60 min	1–2 dni	2–3 dni
Etap 4: Wymagania	2–3 godz.	3–5 dni	1 tydzień
Etap 5: Stan docelowy (TO-BE)	1–2 godz.	2–3 dni	3–4 dni
Etap 6: Analiza luk	1 godz.	1 dzień	1–2 dni
Etap 7: Ocena ryzyka	45 min	1 dzień	1–2 dni
Etap 8: Biznesplan i ROI	1–2 godz.	2–3 dni	3–5 dni
RAZEM	8–12 godz.	2–3 tygodnie	3–4 tygodnie

💡 Większość czasu to NIE praca z agentem, lecz zbieranie danych od interesariuszy i konsultacje wewnętrzne.

13. Słowniczek Pojęć

Pojęcie	Definicja
BABOK®	Business Analysis Body of Knowledge — międzynarodowy standard analizy biznesowej (IIBA)
AS-IS	Stan obecny procesów, systemów i organizacji (przed zmianą)
TO-BE	Stan docelowy procesów, systemów i organizacji (po wdrożeniu)
Deliverable	Dokument wynikowy etapu — formalny produkt pracy
Deep Analysis Mode	Tryb zaawansowanej analizy AI dla decyzji krytycznych
DPIA	Data Protection Impact Assessment — ocena skutków przetwarzania danych (RODO art. 35)
FR	Functional Requirement — wymaganie funkcjonalne (co system ma robić)
Gap Analysis	Analiza luk — porównanie stanu obecnego z docelowym
IRR	Internal Rate of Return — wewnętrzna stopa zwrotu
Ishikawa Diagram	Diagram przyczynowo-skutkowy (diagram rybiej osi)
Journal	Dziennik projektu — plik JSON śledzący wszystkie zmiany stanu
KPI	Key Performance Indicator — kluczowy wskaźnik efektywności
MoSCoW	Must/Should/Could/Won't — metoda priorytetyzacji wymagań
NFR	Non-Functional Requirement — wymaganie niefunkcjonalne (jak dobrze system ma działać)
NPV	Net Present Value — wartość bieżąca netto
Pain Point	Punkt bólu — problem lub frustracja w obecnym procesie
RACI	Responsible/Accountable/Consulted/Informed — macierz odpowiedzialności
ROI	Return on Investment — zwrot z inwestycji
Root Cause	Przyczyna źródłowa — fundamentalny powód problemu
RTM	Requirements Traceability Matrix — macierz śledzenia wymagań

Scope	Zakres projektu — granice tego co jest w projekcie i co nie
Stakeholder	Interesariusz — osoba lub grupa mająca interes w projekcie
TCO	Total Cost of Ownership — całkowity koszt posiadania
UAT	User Acceptance Testing — testy akceptacyjne użytkowników
User Story	Historia użytkownika — opis funkcjonalności z perspektywy użytkownika
WACC	Weighted Average Cost of Capital — średni ważony koszt kapitału
5 Whys	5 Dlaczego — technika dotarcia do przyczyny źródłowej przez wielokrotne pytanie „dlaczego?”

BABOK ANALYST — Podręcznik Użytkownika v1.8.1

© 2026 BABOK Agent Development Team

Framework: BABOK® v3 (International Institute of Business Analysis)